

Bestemmingsplan Windlocatie Battenoord, omgevingsvergunning Windpark Blaakweg en Windpark Suyderlandt

Inleiding

De initiatiefnemers voor windparken Blaakweg en Suyderlandt hebben gezamenlijk een Milieueffectrapport (MER) opgesteld voor de plannen in plaatsingsgebied Battenoord. De gezamenlijke plannen zijn in ontwerp bestemmingsplan 'Windlocatie Battenoord' en de beide aanvragen omgevingsvergunningen vastgelegd. Waar oorspronkelijk sprake was van een voorkeursalternatief van 5 windturbines bij windpark Blaakweg en 4 windturbines bij windpark Suyderlandt, hebben beide initiatiefnemers er uiteindelijk voor gekozen om ieder 3 windturbines aan te vragen.

De ontwerpbesluiten hebben van 2 maart tot en met 12 april 2017 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Daarnaast heeft op 14 maart 2017 een inloopavond plaats gevonden. In totaal zijn gedurende de termijn van inzage 353 zienswijzen ingediend.

In deze nota van beantwoording zijn de zienswijzen van antwoord voorzien. Veel indieners van zienswijzen hebben verwezen naar de door de dorpsraden ingediende zienswijzen. Bij de beantwoording van deze individuele zienswijzen verwijzen wij dus ook naar de beantwoording van de zienswijzen van de beide dorpsraden. In die gevallen wordt enkel de in de steunbetuigingen genoemde aanvullingen benoemd. Deze zijn ook thematisch behandeld (zie 1a t/m 1cc en 5a t/m 5oo) . In alle gevallen is er van uit gegaan dat de zienswijzen betrekking hebben op zowel het bestemmingsplan als de omgevingsvergunningen.

Voor de beantwoording van de zienswijzen geldt dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en een goede ruimtelijke ordening het kader zijn waarop de zienswijzen beoordeeld zijn. Dit betekent ook dat op sommige onderdelen van zienswijzen niet inhoudelijk ingegaan wordt, omdat dit nu eenmaal niet relevant is voor deze procedure. Dit geldt ook voor zienswijzen met betrekking tot de totstandkoming van de structuurvisie.

Onderzoek N59

In het kader van een zorgvuldige beantwoording van de zienswijzen is een aanvullend onderzoek naar een veelvuldig genoemd alternatief, windturbines langs de Hellegatsdam, uitgevoerd. De conclusies van dit onderzoek zijn op hoofdlijn weergegeven in de beantwoording van de zienswijzen. Het volledige rapport vormt bijlage 1 bij deze nota.

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
1	Dorpsraad Nieuwe-Tonge		
I	De termijn van 6 weken is te kort om een volledige zienswijze op te stellen.	De termijn van 6 weken is een wettelijke termijn. Voor het opstellen van een zienswijze is het voldoende om op hoofdlijnen de reactie te formuleren, uitgebreide onderzoeken of onderbouwingen zijn in deze fase nog niet nodig.	Nee
II	Bewoners staan positief tegenover windturbines maar het zijn er nu teveel (eerst 7, nu 4) in combinatie met Windpark Krammersluizen / Grevelingendam.	Naar onze mening is dit plan met 6 windturbines, in samenhang met de bestaande en het in aanleg zijnde Windpark Krammer aanvaardbaar. In de diverse onderzoeken is aangetoond dat dit plan voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Er is in dit geval juist maatwerk geleverd door in het bestemmingsplan uiteindelijk minder windturbines toe te staan dan het plaatsingsgebied in potentie kan bevatten. Hiermee is een grotere afstand tot de beide dorpskernen gerealiseerd.	Nee
III	We zijn teleurgesteld in de houding van het bestuur om de plannen onverkort door te zetten, mede ondanks de petitie met 2100 ondertekenaars. Het vertrouwen heeft een deuk opgelopen omdat men zich niet serieus genomen voelt hetgeen leidt tot frustratie en machteloosheid. Er is niets gedaan met ingebrachte bemerkingen en aangedragen alternatieven.	De plannen zijn niet onverkort doorgezet. Er heeft naar aanleiding van de ontvangen signalen een aanpassing plaatsgevonden waarbij de omgeving is tegemoetgekomen. Wij hebben de omgeving dus serieus genomen, maar staan tevens voor een opdracht om ambities voor wat betreft opwekken van duurzame energie waar te maken hetgeen leidt tot het moeten maken van keuzes die niet voor iedereen positief kunnen uitpakken. Wij verwijzen u ook naar de inleiding van deze nota. Aangedragen alternatieven bleken geen reële alternatieven. Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Wij zijn dus van mening dat dit geen reëel alternatief zal vormen.	Nee
IV	De locatie scoort negatief op landschap, getuige het planMER in 2014, vanwege de interferentie met het windpark op de Krammersluizen. De gemeente heeft bij totstandkoming van Windpark Krammersluizen een zeer bescheiden rol gespeeld. In het bestemmingsplan is de belangrijkste conclusie uit het	Met de effecten op landschap is in de onderzoeken terdege rekening gehouden. De effecten zijn goed in beeld gebracht zodat een beeld ontstaat van de toekomstige situatie. Met deze aspecten is dus rekening gehouden.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	<p>planMER Goeree-Overflakkee opgenomen: de gebiedsbegrenzing aanpassen zodat meer ruimte bestaat of, waar dit niet mogelijk is, gebieden niet op te nemen. Voor deze locatie was al twijfel op voorhand dus dient met deze aspecten in de vervolprocedure rekening te worden gehouden.</p>		
V	<p>Er is nu al geluidsoverlast van de 4 nieuwe windturbines. Volgens de onderzoeken indertijd kon er geen geluidsoverlast zijn. Opnieuw geven rapporten aan dat er geen geluidsoverlast te duchten valt. In cumulatie met de 34 windturbines van Windpark Krammersluizen wordt de stelling dat er geen geluidsoverlast zal zijn ongeloofwaardig.</p>	<p>De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in cumulatie met andere windturbines. De geldende normen geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid wordt aanvaardbaar geacht.</p>	Nee
VI	<p>De resultaten uit het MER zijn voor landschap op allen onderdelen negatief (vijf maal). Toch wordt dat als het ware omgebouwd naar positief. De fotorealistische visualisaties zijn van achter het bureau gemaakt en zijn misleidend. De 3D-presentatie op de inloopavond vertoont hiaten (ingetekende bomen ontnemen zicht op windturbines, onderste 4 meter van de bomen zijn ontdaan van takken). Bosch en Slabbers concludeert dat er één groot turbinelandschap ontstaat, hetgeen in tegenstelling is met het bestemmingsplan. Er is geen goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>Windturbines hebben een impact op het landschap. Deze impact wordt veelal als negatief ervaren. Echter, de wijze waarop windturbines worden geplaatst, bijvoorbeeld ten opzichte van een landschapsstructuur of ten opzichte van elkaar, kan bijdragen aan de leesbaarheid of herkenbaarheid van een opstelling. Het gaat in dat kader niet zo zeer om landschappelijke inpassing, maar om het landschappelijke beeld dat ontstaat. Van de onderzochte alternatieven scoort het voorkeursalternatief samen met alternatief A1V1 het best ten aanzien van landschap. De visualisaties zijn vervaardigd met behulp van een specialistisch programma dat werkelijke afstanden en afmetingen gebruikt om visualisaties te maken. De visualisaties zijn een hulpmiddel om een toekomstige situatie zo goed mogelijk te benaderen. Begroeiing, maar ook bebouwing, zullen in een toekomstige situatie zicht op windturbines kunnen ontnemen. In de toelichting op het bestemmingsplan 'Windlocatie Battenoord' wordt ook gesproken van een windturbinelandschap. Het bestemmingsplan is dus niet in tegenstelling met de andere rapporten. Om te komen tot een goede ruimtelijke ordening wordt gekeken naar de impact van verschillende windturbineopstellingen op het landschap. Een dergelijke beschouwing versterkt de ruimtelijke onderbouwing voor een gekozen</p>	

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		opstellingsvariant.	
VII	De cultuurhistorische waarden van Nieuwe-Tonge (skyline met de molen en kerktoren vanaf N215) vallen geheel weg door de toekomstige windturbines op de achtergrond. Dat de klassieke molens niet in de karakteristieke waarden worden aangetast omdat zij los van de windturbines beleefd worden, is ongeloofwaardig.	Vanuit bepaalde kijkhoeken nabij de klassieke molen in Nieuwe Tonge kan het windpark zichtbaar zijn. Het windpark bevindt zich ver buiten de molenbiotoop van de klassieke molen in Nieuwe Tonge (vrijwaringszone van 400 m). Een dergelijke molenbiotoop wordt aangehouden om vrije windvang en zicht op de molen te garanderen. Door de grote afstand tussen de klassieke molen en het windpark (minimaal ca. 2 km), zullen deze los van elkaar beleefd worden.	
VIII	Welke afwegingen zijn er om bij het aangepaste alternatief 1700 meter afstand tot Oude-Tonge aan te houden terwijl 1400 meter van Nieuwe-Tonge wordt aangehouden? Het bestemmingsplan heeft de ruimte om nog 150 meter verder op te schuiven naar Nieuwe-Tonge. We willen de SGP-fractie houden aan haar standpunt dat minimaal 1700 meter tot beide kernen moet worden aangehouden (eerlijk verdeeld).	Mede naar aanleiding van de toegenomen weerstand is in overleg met de initiatiefnemers van de beide windparken besloten om twee lijnopstellingen van elk drie windturbines in de procedure te brengen. Hiermee zijn afstanden tot de beide dorpskernen ontstaan die veel ruimer zijn dan op grond van bijvoorbeeld geluidsnormen noodzakelijk is en bij andere plaatsingsgebieden worden aangehouden. Dat deze afstand tussen de beide dorpen verschillend is, is een feit. Dat was echter altijd al het geval, het plaatsingsgebied zoals dat is opgenomen in de gemeentelijke structuurvisie lag ook al dichter bij Nieuwe-Tonge dan bij Oude-Tonge.	
IX	De tekst onder 8.1 over maatschappelijke uitvoerbaarheid komt vreemd over. Het is gedurfd om aan te geven dat wanneer omwonenden ook financieel kunnen participeren in een windpark, het lokale draagvlak voor windenergie toeneemt en geeft geen blijk van wat er in de dorpskernen leeft. Er zijn 2100 mensen die een handtekening hebben gezet tegen verdere uitbreiding van het huidige windpark.	De tekst is inderdaad "van algemene strekking", gebaseerd op ervaring bij andere windparken. Het blijkt dat het draagvlak toeneemt als de omgeving kan participeren. Er is geen aanleiding aan te nemen dat het in dit geval anders zal zijn.	Nee
X	Op blz. 56 wordt aangegeven dat het park 66 tot 98 GWh per jaar oplevert, terwijl in 8.2 dat is bijgesteld naar 44-66 GWh per jaar. Er is schijnbaar naar de gewenste uitkomst geschreven.	De verwachte jaaropbrengst van de MER-alternatieven varieert van 87 tot 122 GWh. De verwachte jaaropbrengst van het VKA ligt in het bereik 44-66 GWh. Dit verschil is te verklaren doordat er laat in het proces enkele windturbines zijn afgevallen, waardoor het uiteindelijke 'bestemmingsplanalternatief' kleiner is dan waar in het MER vanuit is gegaan. De tekst in de toelichting wordt aangepast.	De toelichting wordt aangepast.
XI	Wat voegt op blz. 64 onder 33, de specifieke gebruiksregels	Volgens de letter van de wet moet elk deelpark individueel aan de norm van 47	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	<p>onder b toe aan de standaardnormering?</p> <p>Frappant is dat windpark Krammersluizen daarin niet is meegenomen (mede gelet op cumulatieve effecten zoals op blz. 30/31 beschreven).</p>	<p>dB L_{den} voldoen. Daarmee kan de situatie ontstaan dat een woning van de drie deelparken opgeteld (Battenoert, Blaakweg en Suyderlandt) meer dan 47 dB L_{den} ondervindt. Om dit te voorkomen is deze specifieke gebruiksregel toegevoegd. Hiermee is de gemeente dus strenger dan de landelijke regelgeving.</p>	
XII	<p>Commissie MER heeft het MER nog niet beoordeeld op juistheid.</p> <p>De dorpsraad kan nu niet het onafhankelijke advies in de zienswijze meenemen.</p>	<p>De procedure vindt plaats zoals dat gebruikelijk is. Het MER ligt met het ontwerp-bestemmingsplan en de ontwerp omgevingsvergunningen ter inzage. Gelijktijdig heeft de Commissie MER het MER ontvangen en zal haar advies opstellen en uitbrengen. Voordat over het bestemmingsplan en de omgevingsvergunningen wordt besloten zal het advies van de Commissie MER bekend zijn zodat het bij de besluitvorming wordt betrokken.</p>	Nee
XIII	<p>Het is nog steeds niet bekend wat de masthoogte en rotordiameter zullen worden. Dat heeft effect op de uitkomsten. Mogelijk wordt het onderdeel landschap nog negatiever.</p>	<p>Dat wat maximaal en minimaal mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan en met de omgevingsvergunningen is middels onderzoeken voldoende in beeld gebracht. Dat een precieze keuze in de maatvoering van de windturbine nog niet is gemaakt, kan niet leiden tot andere effecten dan die in de onderzoeken duidelijk zijn gemaakt.</p>	Nee
XIV	<p>Wie wil er nog wonen en recreëren met de geluidseffecten en verdere negatieve gevolgen van 44 windturbines?</p> <p>Een potentiële koper zal afhaken hetgeen leidt tot stilstand of zelfs krimp van het dorp.</p> <p>Er treedt waardeverlies op voor eigenaren van woningen.</p>	<p>Het plan en de vergunningen hebben betrekking op 6 windturbines. Deze 6 windturbines zullen een bijdrage leveren aan de reeds bestaande belasting van het gebied, maar de gevolgen daarvan zijn zorgvuldig in beeld gebracht en gelet op het toetsingskader aanvaardbaar.</p> <p>Dat de waarde van onroerende zaken kan dalen door een ontwikkeling is mogelijk. In welke mate dat plaatsvindt is afhankelijk van vele aspecten. Op voorhand kan niet worden gesteld dat door deze 6 windturbines een waardedaling zal optreden. Een regeling op voorhand ter vergoeding van eventuele planschade is niet aan de orde. Daarvoor gelden procedures die kunnen worden gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.</p>	Nee
1a. t/m 1cc.	Diverse reclamanten met aanvullingen op zienswijze 1		
I	<p>Er zijn betere locaties zoals Noordzee, N59. Plaats ze ver weg van bebouwing.</p> <p>Er zijn betere technieken en methodes, zoals getijdecentrales.</p> <p>Niet op deze locatie.</p>	<p>Dat er andere locatie (ook) geschikt zijn betekent niet dat deze locatie ongeschikt is. Alle geschikte locaties zijn nodig om aan de ambitie te voldoen. Er geldt nu eenmaal een windopgave voor Goeree-Overflakkee. Bovendien is in de structuurvisie al een uitgebreide afweging ten aanzien van de verschillende</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		<p>locaties gemaakt. Uit de onderzoeken blijkt dat de gevolgen van het benutten van deze locatie aanvaardbaar zijn.</p> <p>Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Wij zijn dus van mening dat dit geen reëel alternatief zal vormen.</p> <p>Andere methoden voor het opwekken van duurzame energie zijn nog niet zodanig productief en kostenefficiënt dat het in plaats van windenergie kan worden toegepast. Bovendien ziet de taakstelling enkel op windenergie op land, uitruil met andere methoden voor het opwekken van duurzame energie is niet aan de orde.</p>	
II	<p>Er is te versnipperde informatie, het totaal overzicht is te laat. Er had vooraf overleg moeten zijn met bewoners, voordat plannen klaar lagen.</p>	<p>De ontwikkeling van windturbines op GO is een traject dat al vele jaren plaatsvindt, vanuit een totaaloverzicht zoals dat in 2014 bekend is gemaakt en waarover uitgebreid is gecommuniceerd.</p>	Nee
III	<p>Meer molens is geen optie. 4+34 is genoeg. Als Zeeland bij Krammersluizen er 4 meer had gebouwd mochten hier geen molens meer worden gebouwd (Zeeland 4 minder en hier 6 meer?).</p>	<p>Voor de gemeente ligt er een ambitie om fors bij te dragen aan het opwekken van duurzame energie. Het opwekken ervan door middel van windturbines is de meest effectieve methode. Het afzien van meer windturbines op deze locatie zou moeten leiden tot meer windturbines op andere locaties, die daar minder geschikt voor zijn. De opgave voor de gemeente staat los van de omvang van de opgave voor Zeeland.</p>	Nee
IV	<p>Er zijn veiligheidsrisico's voor voetballers bij NTVV. De sociale functie gaat verloren.</p>	<p>De veiligheidsrisico's zijn zorgvuldig beoordeeld. Van enig reëel risico is geen sprake, de vereniging kan worden voortgezet. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de sociale functie van de vereniging verloren zal gaan. Bovendien is met het schrappen van twee windturbines bij windpark Blaakweg de afstand tot de voetbalvelden vergroot.</p>	Nee
V	<p>Er zijn gezondheidsrisico's, onder meer omdat effecten van grote windturbines bij woonkernen onbekend zijn.</p>	<p>De gevolgen van (grote) windturbines zijn goed bekend zodat ook zorgvuldig kan worden beoordeeld of de samenloop met woningen in de omgeving aanvaardbaar is. Bovendien gaat het in dit geval om ruime afstanden ten opzichte van de woonkernen.</p>	Nee
VI	<p>Rust, ruimte en natuur gaan verloren door windturbines (en</p>	<p>De windturbines worden geplaatst in een omgeving waarin reeds meerdere</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	bungalowparken). Het is negatief voor landschap en leefomgeving, waaronder verstoring nachtrust bij reeds bestaande overlast vanwege Windpark Battenoot.	windturbines zijn gesitueerd. Juist door die combinatie zijn de effecten op rust, ruimte en natuur beperkt te houden ten opzichte van andere locaties waar geen windturbines of andere verstoring reeds aanwezig is. De cumulatieve gevolgen zijn beoordeeld en voldoen aan het toetsingskader zodat de toekomstige situatie aanvaardbaar moet worden geacht.	
VII	Lasten moeten evenwichtig worden verdeeld. Waardedaling onroerend goed. Huizenbezitters binnen 900 meter moeten vergoeding krijgen voor waardevermindering.	Dat de waarde van onroerende zaken kan dalen door een ontwikkeling is mogelijk. In welke mate dat plaatsvindt is afhankelijk van vele aspecten. Op voorhand kan niet worden gesteld dat door deze 6 windturbines een waardedaling zal optreden. Een regeling op voorhand ter vergoeding van eventuele planschade is niet aan de orde. Daarvoor gelden procedures die kunnen worden gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. Huizenbezitters binnen 900 meter van het windpark krijgen jaarlijks een bedrag vanuit het te vormen eilandelijke Windfonds, de hoogte van dit bedrag is afhankelijk van de afstand tot het windpark maar bedraagt maximaal €1.500,- . Het Windfonds wordt gevoed door de afdrachten van de projectontwikkelaars en bedraagt € 0,50 per geproduceerde MWh elektriciteit. De gelden die overblijven na de voornoemde uitkeringen aan huizenbezitters binnen 900 meter worden gelijkmatig verdeeld ten behoeve van enerzijds projecten binnen een afstand van 5 kilometer van te bouwen windparken en anderzijds voor eilandelijke projecten. Een en ander wordt nader vastgelegd in de statuten en huishoudelijk reglement van het Windfonds.	Nee
VIII	Er is geen ontwikkeling van toerisme meer mogelijk.	De ervaring leert dat toerisme niet wordt gehinderd door de aanwezigheid van windturbines in de omgeving.	Nee
IX	Zorg dat de bestaande windturbines tussen Herkingen en Nieuwe-Tonge werken.	Dit heeft geen betrekking op het plan. Het al dan niet in werking zijn van de betreffende windturbines heeft ook geen relatie met de noodzaak van het onderhavige plan.	Nee
X	Gemeente moet zorgdragen voor de bewoners zonder last of ruggespraak (druk van provincie).	De gemeente voert haar taak (waaronder het zorgdragen voor een goede ruimtelijke ordening) uit binnen de kaders en ambities die ze zichzelf oplegt, dan wel die door hogere overheden worden opgelegd. Daarbij maakt de gemeente een afweging tussen alle belangen, waaronder ook die van omwonenden.	Nee
XI	Plaats windturbines in het verlengde van de bestaande windturbines.	Door de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee is in 2014 een structuurvisie vastgesteld. Daarin zijn de plaatsingsgebieden vastgelegd. De huidige	

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		procedure betreft een invulling en uitwerking van deze plaatsingsgebieden. Realisatie van windturbines buiten het plaatsingsgebied is dus geen optie.	
XII	Eerst huidige overlast oplossen, niet verschuilen achter theorie, gemeente is er voor de burger	De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in cumulatie met de bestaande windturbines. De geldende normen geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid is aanvaardbaar. Er is in dit geval juist maatwerk geleverd door in het bestemmingsplan uiteindelijk minder windturbines toe te staan dan het plaatsingsgebied in potentie kan bevatten. Hiermee is juist een grotere afstand tot de beide dorpskernen gerealiseerd.	
2.	Reclamant 2, aanvullend aan de zienswijze van Dorpsraad Nieuwe-Tonge:		
I	Windturbines komen letterlijk in je achtertuin, leiden tot geluidsoverlast (wind naar het dorp) door in totaal 54 stuks. Er is nu al geluidsoverlast van de 4 nieuwe windturbines maar er werd gezegd dat er geen geluidsoverlast zou zijn.	De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in cumulatie met bestaande windturbines. De geldende normen geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid moet aanvaardbaar worden geacht.	Nee
II	Misleidende communicatie: Windpark Battenoord staat niet bij Battenoord.	Windpark Battenoord staat in deze procedure niet ter discussie. Het betreft windlocatie Battenoord met de windparken Blaakweg en Suyderlandt. Wij betreuren het indien inwoners door het gebruik van benaming een ander beeld hebben gevormd.	Nee
3.	Reclamant 3, aanvullend aan de zienswijze van Dorpsraad Nieuwe-Tonge:		
I	Verlies van de glans van het eiland van rust en ruimte door komst 44 euromasten van 150 tot 185 meter achter de woning. Het wordt een industrieterrein.	Het plan heeft betrekking op 6 windturbines met een maximale tiphoogte van minder dan 150 meter. Weliswaar worden ook andere windturbines gerealiseerd in de nabije omgeving, maar de plannen daarvoor zijn de besluitvormingsfase al gepasseerd. de cumulatieve effecten zijn naar het oordeel van de gemeente	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		aanvaardbaar. Hoewel de omgeving door de windturbines zal veranderen is van een industrieterrein geen sprake.	
II	Overwinterende flamingo's worden door de windturbines verdreven. Er wordt gevreesd voor slachtoffers onder vleermuizen en vogels.	Slachtoffers onder vogels en vleermuizen zijn niet uitgesloten. Bij de selectie van de voorkeursopstelling is rekening gehouden met effecten op vogels. Voor vleermuizen geldt dat aanvaringslachtoffers als gevolg van een stilstandsregeling nagenoeg tot nul worden gereduceerd. De flamingo is een soort die foerageert op intergetijdengebieden van de Oosterschelde en de Grevelingen en die bij hoogwater een Hoogwatervluchtplaats (HVP) opzoekt. Omdat voor deze soort alleen vliegbewegingen tussen foerageergebieden en hoogwatervluchtplaatsen van belang zijn is er geen sprake van vliegbewegingen door/over het windpark de polder in. Voor deze soort geldt dat aanvaringslachtoffers slechts toevallig en incidenteel kunnen optreden.	Nee
4.	Reclamant 4, aanvullend aan de zienswijze van Dorpsraad Nieuwe-Tonge:		
I	Er is overlast tot op 2 kilometer afstand.	Dat er effecten op grote afstand zullen optreden is bekend. De omvang van die effecten is echter aanvaardbaar en binnen de toetsingskaders van de wetgeving.	Nee
II	Mensen met neurologische of epileptische aandoening kunnen niet meer lopend of fietsend naar Zeeland vanwege slagschaduweffecten.	De huidige generatie windturbines hebben langzaam draaiende wieken zodat geen zogenaamd stroboscoop effect optreedt. Er is daarom geen aanleiding om te veronderstellen dat de slagschaduw leidt tot problemen voor mensen met neurologische of epileptische aandoeningen.	Nee
III	De windturbines staan verbreding van de N59 waarover wordt gesproken in de weg.	Er is geen aanleiding om aan te nemen dat verbreding van de N59 onmogelijk wordt door het realiseren van Windlocatie Battenoord. De nieuw te plaatsen windturbines staan op meer dan voldoende afstand van de N59.	Nee
IV	Er is door de wethouder toegezegd dat precies dezelfde windturbines zouden worden gebouwd als de thans aanwezige windturbines. Ze worden echter 15 meter hoger.	De tiphoogte van de nieuw te plaatsen windturbines is gemaximeerd op 150 meter, net als de vier bestaande windturbines. De precieze lengte van de wieken en vorm van de gondel hoeft niet exact overeen te komen.	Nee
V	De berekeningen van de geluidbelasting zijn niet realistisch omdat Windpark Krammer meer dan 106 dB zal produceren bij bepaalde windsnelheid en luchtstroming.	De windturbines die worden gebouwd in windpark Krammer hebben een maximaal bronvermogen van 104,4 dB (vanaf windsnelheid 9 m/s op ashoogte). Hoe het geluid zich vervolgens verspreidt wordt beïnvloed door de windrichting.	Nee
VI	Omdat er geen bewijs is dat de windturbines geen	Het RIVM heeft voldoende onderzoek uitgevoerd om te kunnen stellen dat	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	ziektebeelden veroorzaken moet de inwoners niet worden blootgesteld aan de windturbines. Nu doet de gemeente het tegenovergestelde (er is geen bewijs dat ziektebeelden worden veroorzaakt door windturbines).	windturbines, mits wordt voldaan aan de wettelijke normen voor geluid (en slagschaduw) niet leiden tot een verslechtering van de gezondheid.	
VII	Waardedaling woningen en bedrijfspanden.	Dat de waarde van onroerende zaken kan dalen door een ontwikkeling is mogelijk. In welke mate dat plaatsvindt is afhankelijk van vele aspecten. Op voorhand kan niet worden gesteld dat door deze 6 windturbines een waardedaling zal optreden. Een regeling op voorhand ter vergoeding van eventuele planschade is niet aan de orde. Daarvoor gelden procedures die kunnen worden gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.	Nee
5	Dorpsraad Oude-Tonge		
I	De termijn van 6 weken is te kort om een volledige zienswijze op te stellen.	De termijn van 6 weken is een wettelijke termijn. Voor het opstellen van een zienswijze is het voldoende om op hoofdlijnen de reactie te formuleren, uitgebreide onderzoeken of onderbouwingen zijn in deze fase nog niet nodig.	Nee
II	Bewoners zijn niet tegen windenergie maar het zijn nu teveel molens (52).	Naar onze mening is dit plan met 6 windturbines, in samenhang met de bestaande en het in aanleg zijnde Windpark Krammer aanvaardbaar. In de diverse onderzoeken die zijn uitgevoerd en onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan is aangetoond dat voldaan kan worden aan de wettelijke normen.	Nee
III	<p>We zijn teleurgesteld in de houding van het bestuur om de plannen onverkort door te zetten, mede ondanks de petitie met 2100 ondertekenaars.</p> <p>Het vertrouwen heeft een deuk opgelopen omdat men zich niet serieus genomen voelt hetgeen leidt tot frustratie en machteloosheid.</p> <p>Er is niets gedaan met ingebrachte bemerkingen en aangedragen alternatieven.</p>	<p>De plannen zijn niet onverkort doorgezet. Er heeft naar aanleiding van de ontvangen signalen een aanpassing plaatsgevonden waarbij de omgeving is tegemoetgekomen. Wij hebben de omgeving dus serieus genomen, maar staan tevens voor een opdracht om ambities voor wat betreft opwekken van duurzame energie waar te maken hetgeen leidt tot het moeten maken van keuzes die niet voor iedereen positief kunnen uitpakken. Met het terugbrengen van het aantal windturbines zijn afstanden tot de beide dorpskernen ontstaan die veel ruimer zijn dan op grond van bijvoorbeeld geluidsnormen noodzakelijk is en bij andere plaatsingsgebieden worden aangehouden. De diverse genoemde alternatieven zijn allen al beoordeeld in de structuurvisie. Daar heeft al een afweging op plaats gevonden door de gemeenteraad.</p> <p>Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Wij zijn dus van mening dat dit geen reëel alternatief zal vormen.	
IV	De locatie scoort negatief op landschap, getuige het planMER in 2014, vanwege de interferentie met het windpark op de Krammersluizen. De gemeente heeft bij totstandkoming van Windpark Krammersluizen een zeer bescheiden rol gespeeld. In het bestemmingsplan is de belangrijkste conclusie uit het planMER Goeree-Overflakkee opgenomen: de gebiedsbegrenzing aanpassen zodat meer ruimte bestaat of, waar dit niet mogelijk is, gebieden niet op te nemen. Voor deze locatie was al twijfel op voorhand dus dient met deze aspecten in de vervolprocedure rekening te worden gehouden.	Met de effecten op landschap is in de onderzoeken terdege rekening gehouden. De effecten zijn goed in beeld gebracht zodat een beeld ontstaat van de toekomstige situatie. Met deze aspecten is dus rekening gehouden.	Nee
V	Er is nu al geluidsoverlast van de 4 nieuwe windturbines. Volgens de onderzoeken indertijd kon er geen geluidsoverlast zijn. Opnieuw geven rapporten aan dat er geen geluidsoverlast te duchten valt. In cumulatie met de 34 windturbines van Windpark Krammersluizen wordt de stelling dat er geen geluidsoverlast zal zijn ongeloofwaardig. Zeker grote windturbines met steeds grotere rotoren produceren veel laagfrequent geluid. Met het standpunt van de Staatssecretaris zijn wij het niet eens. er moet een afstand van 2000 meter tot woningen worden aangehouden.	De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in cumulatie met de bestaande windturbines. De geldende normen geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid is aanvaardbaar. Voor wat betreft de opmerkingen over laagfrequent geluid: er is geen aanleiding om aan te nemen dat een afstand van 2000 meter nodig is. Bij het bepalen van de norm is rekening gehouden met het laagfrequent geluid dat windturbines produceren.	Nee
VI	De resultaten uit het MER zijn voor landschap op alle onderdelen negatief (vijf maal). Toch wordt dat als het ware omgebouwd naar positief. De fotorealistische visualisaties zijn van achter het bureau gemaakt en zijn misleidend.	Windturbines hebben een impact op het landschap. Deze impact wordt veelal als negatief ervaren. Echter, de wijze waarop windturbines worden geplaatst, bijvoorbeeld ten opzichte van een landschapsstructuur of ten opzichte van elkaar, kan bijdragen aan de leesbaarheid van een opstelling. De visualisaties zijn vervaardigd met behulp van een specialistisch programma	

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	<p>De 3D-presentatie op de inloopavond vertoont hiaten (ingetekende bomen ontnemen zicht op windturbines, onderste 4 meter van de bomen zijn ontdaan van takken). Bosch en Slabbers concludeert dat er één groot turbinelandschap ontstaat, hetgeen in tegenstelling is met het bestemmingsplan.</p> <p>Er is geen goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>dat werkelijke afstanden en afmetingen gebruikt om visualisaties te maken. De visualisaties zijn een hulpmiddel om een toekomstige situatie zo goed mogelijk te benaderen.</p> <p>Begroeiing, maar ook bebouwing, zullen in een toekomstige situatie zicht op windturbines kunnen ontnemen.</p> <p>In de toelichting op het bestemmingsplan 'Windlocatie Battenoord' wordt tevens gesproken van een windturbinelandschap.</p> <p>Om te komen tot een goede ruimtelijke ordening wordt gekeken naar de impact van verschillende windturbineopstellingen op het landschap. Een dergelijk beschouwing versterkt de ruimtelijke onderbouwing voor een gekozen opstellingsvariant.</p>	
VII	<p>De cultuurhistorische waarden van Oude-Tonge (skyline met de molen en kerktoren vanaf N498) vallen geheel weg door de toekomstige windturbines op de achtergrond.</p> <p>Dat de klassieke molens niet in de karakteristieke waarden worden aangetast omdat zij los van de windturbines beleefd worden, is ongeloofwaardig.</p>	<p>Vanuit bepaalde kijkhoeken nabij de klassieke molen in Oude-Tonge kan het windpark zichtbaar zijn. Het windpark bevindt zich ver buiten de molenbiotoop van de klassieke molen in Nieuwe Tonge (vrijwaringszone van 400 m). Een dergelijke molenbiotoop wordt aangehouden om vrije windvang en zicht op de molen te garanderen. Door de grote afstand tussen de klassieke molen en het windpark (minimaal ca. 2 km), zullen deze los van elkaar beleefd worden.</p>	
VIII	<p>Een potentiële koper zal afhaken hetgeen leidt tot stilstand of zelfs krimp van het dorp.</p> <p>Er treedt waardeverlies op voor eigenaren van woningen.</p>	<p>Het plan en de vergunningen hebben betrekking op 6 windturbines. Deze 6 windturbines zullen een bijdrage leveren aan de reeds bestaande belasting van het gebied, maar de gevolgen daarvan zijn zorgvuldig in beeld gebracht en gelet op het toetsingskader aanvaardbaar.</p> <p>Dat de waarde van onroerende zaken kan dalen door een ontwikkeling is mogelijk. In welke mate dat plaatsvindt is afhankelijk van vele aspecten. Op voorhand kan niet worden gesteld dat door deze 6 windturbines een waardedaling zal optreden. Een regeling op voorhand ter vergoeding van eventuele planschade is niet aan de orde. Daarvoor gelden procedures die kunnen worden gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.</p>	Nee
IX	<p>Welke afwegingen zijn er om bij het aangepaste alternatief 1700 meter afstand tot Oude-Tonge aan te houden terwijl 1400 meter van Nieuwe-Tonge wordt aangehouden? Het bestemmingsplan heeft de ruimte om nog 150 meter verder op te schuiven naar Nieuwe-Tonge.</p>	<p>Mede naar aanleiding van de toegenomen weerstand is in overleg met de initiatiefnemers van de beide windparken besloten om twee lijnopstellingen van elk drie windturbines in de procedure te brengen. Hiermee zijn afstanden tot de beide dorpskernen ontstaan die veel ruimer zijn dan op grond van bijvoorbeeld geluidsnormen noodzakelijk is en bij andere plaatsingsgebieden worden</p>	

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	We willen de SGP-fractie houden aan haar standpunt dat minimaal 1700 meter tot beide kernen moet worden aangehouden (eerlijk verdeeld).	aangehouden. Dat deze afstand tussen de beide dorpen verschillend is, is een feit. Dat was echter altijd al het geval, het plaatsingsgebied zoals dat is opgenomen in de gemeentelijke structuurvisie lag ook al dichterbij Nieuwe-Tonge dan bij Oude-Tonge. De maximale schuifruimte binnen het ontwerp bestemmingsplan is ca. 80 meter, voor lokale parkoptimalisatie.	
X	De tekst onder 8.1 over maatschappelijke uitvoerbaarheid komt vreemd over. Het is gedurfd om aan te geven dat wanneer omwonenden ook financieel kunnen participeren in een windpark, het lokale draagvlak voor windenergie toeneemt en geeft geen blijk van wat er in de dorpskernen leeft. Er zijn 2100 mensen die een handtekening hebben gezet tegen verdere uitbreiding van het huidige windpark.	De tekst is inderdaad "van algemene strekking", gebaseerd op ervaring bij andere windparken. Het blijkt dat de draagvlak toeneemt als de omgeving kan participeren. Er is geen aanleiding aan te nemen dat het in dit geval anders zal zijn.	Nee
XI	Op blz. 56 wordt aangegeven dat het park 66 tot 98 GWh per jaar oplevert, terwijl in 8.2 dat is bijgesteld naar 44-66 GWh per jaar. Er is schijnbaar naar de gewenste uitkomst geschreven.	De verwachte jaaropbrengst van de MER-alternatieven varieert van 87 tot 122 GWh. De verwachte jaaropbrengst van het VKA ligt in het bereik 44-66 GWh. Dit verschil is te verklaren doordat er laat in het proces enkele windturbines zijn afgefallen, waardoor het uiteindelijke 'bestemmingsplanalternatief' kleiner is dan waar in het MER vanuit is gegaan. De tekst in de toelichting wordt aangepast.	Nee.
XII	Wat voegt op blz. 64 onder 33, de specifieke gebruiksregels onder b toe aan de standaardnormering? Frappant is dat windpark Krammersluizen daarin niet is meegenomen (mede gelet op cumulatieve effecten zoals op blz. 30/31 beschreven).	Volgens de letter van de wet moet elk deelpark individueel aan de norm van 47 dB L_{den} voldoen. Daarmee kan de situatie ontstaan dat een woning van de drie deelparken opgeteld (Battenoot, Blaakweg en Suyderlandt) meer dan 47 dB L_{den} ondervindt. Om dit te voorkomen is deze specifieke gebruiksregel toegevoegd. Hiermee is de gemeente dus strenger dan de landelijke regelgeving.	
XIII	Commissie MER heeft het MER nog niet beoordeeld op juistheid. De dorpsraad kan nu niet het onafhankelijke advies in de zienswijze meenemen.	De procedure vindt plaats zoals dat gebruikelijk is. Het MER ligt met het ontwerp-bestemmingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunningen ter inzage. Gelijktijdig heeft de Commissie MER het MER ontvangen en zal haar advies opstellen en uitbrengen. Voordat over het bestemmingsplan en de omgevingsvergunningen wordt besloten zal het advies van de Commissie MER	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		bekend zijn zodat het bij de besluitvorming wordt betrokken.	
XIV	Het is nog steeds niet bekend wat de masthoogte en rotordiameter zullen worden. Dat heeft effect op de uitkomsten. Mogelijk wordt het onderdeel landschap nog negatiever.	Dat wat maximaal en minimaal mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan en met de omgevingsvergunningen is middels onderzoeken voldoende in beeld gebracht. Dat een precieze keuze in de maatvoering van de windturbine nog niet is gemaakt, kan niet leiden tot andere effecten dan die in de onderzoeken duidelijk zijn gemaakt.	Nee
XV	Wij pleiten voor overleg met de provincie voor een andere invulling van de opdracht, met mogelijkheden van zon, aardwarmte, nieuwe technologieën en wind op zee en land.	Het nakomen van de afspraken zoals die zijn vastgelegd in de overeenkomst met de provincie zijn nodig om de ambities op korte termijn daadwerkelijk te realiseren. Daarnaast zal voor toekomstige ambities het overleg met de provincie worden voortgezet.	Nee
XVI	Er zijn alternatieven zoals de N59 die benut kunnen worden.	Dat er andere locatie (ook) geschikt zijn betekent niet dat deze locatie ongeschikt is. Bovendien is in de structuurvisie al een uitgebreide afweging ten aanzien van de verschillende locaties gemaakt. Alle geschikte locaties zijn nodig om aan de ambitie te voldoen. Uit de onderzoeken blijkt dat de gevolgen van het benutten van deze locatie aanvaardbaar zijn. Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Wij zijn dus van mening dat dit geen reëel alternatief zal vormen.	
5a. t/m 5oo.	Diverse reclamanten met aanvullingen op zienswijze 5		
I	Er zijn betere locaties zoals Noordzee, N59, Hellegatsplein en Haringvliet. Plaats ze ver weg van dorpen. Er zijn betere technieken en methodes, zoals getijdecentrales, ombouwen klassieke korenmolens en watermolens.	Dat er andere locatie (ook) geschikt zijn betekent niet dat deze locatie ongeschikt is. Er geldt nu eenmaal een windopgave voor Goeree-Overflakkee. Bovendien is in de structuurvisie al een uitgebreide afweging ten aanzien van de verschillende locaties gemaakt. Alle geschikte locaties zijn nodig om aan de ambitie te voldoen. Uit de onderzoeken blijkt dat de gevolgen van het benutten van deze locatie aanvaardbaar zijn. Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Andere methoden voor het opwekken van duurzame energie zijn nog niet zodanig productief en kostenefficiënt dat het in plaats van windenergie kan worden toegepast.	
II	Niet alles in het oosten. Oude-Tonge wordt onevenredig belast met horizonvervuiling en andere overlast. Het zijn teveel windturbines op Schouwen. Niet op deze locatie. Middelharnis wordt ontzien omdat anders bouwprojecten onverkoopbaar worden.	Voor de gemeente ligt er een ambitie om fors bij te dragen aan het opwekken van duurzame energie. Het opwekken ervan door middel van windturbines is de meest effectieve methode. Het afzien van meer windturbines op deze locatie zou moeten leiden tot meer windturbines op andere locaties, die daar minder geschikt voor zijn. Bovendien is in de structuurvisie al een uitgebreide afweging ten aanzien van de verschillende locaties gemaakt. Ook op andere locaties, bijvoorbeeld ten oosten van Stellendam, zal een forse opgave gerealiseerd moeten worden. De opgave voor de gemeente staat los van de omvang van de opgave voor Zeeland.	Nee
V	Er zijn gezondheidsrisico's.	De gevolgen van (grote) windturbines zijn goed bekend zodat ook zorgvuldig kan worden beoordeeld of de samenloop met woningen in de omgeving aanvaardbaar is.	Nee
VI	Rust, ruimte en natuur gaan verloren door windturbines. Het is negatief voor landschap en leefomgeving, waaronder verstoring nachtrust bij reeds bestaande overlast vanwege Windpark Battenoot. Horizonvervuiling. Vrij uitzicht verkocht. Moet landschap er uit gaan zien als Flevopolder?	De windturbines worden geplaatst in een omgeving waarin reeds meerdere windturbines zijn gesitueerd. Juist door die combinatie zijn de effecten op rust, ruimte en natuur beperkt te houden ten opzichte van andere locaties waar geen windturbines of andere verstoring reeds aanwezig is. De cumulatieve gevolgen zijn beoordeeld en voldoen aan het toetsingskader zodat de toekomstige situatie aanvaardbaar moet worden geacht.	Nee
VII	Lasten moeten evenwichtig worden verdeeld. Waardedaling onroerend goed. Huizenbezitters binnen 900 meter moeten vergoeding krijgen voor waardevermindering.	Dat de waarde van onroerende zaken kan dalen door een ontwikkeling is mogelijk. In welke mate dat plaatsvindt is afhankelijk van vele aspecten. Op voorhand kan niet worden gesteld dat door deze 6 windturbines een waardedaling zal optreden. Een regeling op voorhand ter vergoeding van eventuele planschade is niet aan de orde. Daarvoor gelden procedures die kunnen worden gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.	Nee
VIII	Er is geen ontwikkeling van toerisme meer mogelijk.	De ervaring leert dat toerisme niet wordt gehinderd door de aanwezigheid van	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		windturbines in de omgeving.	
X	<p>Politiek spel. Druk van PS over zichzelf afgeroepen. Ambitie wethouder en raad overstijgen die van de bewoners. Jammer dat gemeente niet naar inwoners luistert. Er is geen inbreng geweest van degene die er last van krijgen. We hopen dat er met empathie wordt geluisterd.</p>	<p>De gemeente voert haar taak (waaronder het zorgdragen voor een goede ruimtelijke ordening) uit binnen de kaders en ambities die ze zichzelf oplegt, dan wel die door hogere overheden worden opgelegd. Daarbij maakt de gemeente een afweging tussen alle belangen, waaronder ook die van omwonenden. De gemeente is er van overtuigd dat door regie te nemen duidelijke voordelen zijn behaald. Om de doelstellingen te behalen is een lang traject bewandeld alvorens te komen tot de aanwijzing van locaties hetgeen thans wordt vervolgd met concretisering in een bestemmingsplan en omgevingsvergunningen. Bij alle stappen zijn de inwoners betrokken en is er geluisterd naar de argumenten. Die argumenten en belangen zijn afgewogen hetgeen heeft geleid tot het maken van keuzes.</p>	Nee
XI	Er worden vragen gesteld bij de juistheid van de onderzoeken ten aanzien van slagschaduw.	De onderzoeken voor dit windpark voldoen aan de eisen die de wet daarvoor stelt en bieden daardoor voldoende basis om in de besluitvorming betrokken te worden.	
6.	Reclamant 6: identieke zienswijze aan die van Dorpsraad Oude-Tonge, nummer 5. Zie samenvatting en beantwoording bij 5.		
7.	Reclamant 7: identieke zienswijze aan die van Dorpsraad Oude-Tonge, nummer 5. Zie samenvatting en beantwoording bij 5.		
8.	Reclamant 8: inhoudelijk (nagenoeg) overeenkomstig aan die van Dorpsraad Oude-Tonge, met aanvullingen. Zie samenvatting en beantwoording bij 5. Aanvullend:		
I	Door de handelswijze van de gemeente (haast maken om besluitvorming af te maken) is er ten onrechte geen tijd voor herstel, aanvulling of nadere concretisering.	Voor de gehele windopgave op Goeree-Overflakkee is een uitgebreid proces doorlopen door eerst een structuurvisie op te stellen en daarin plaatsingsgebieden aan te wijzen. Vervolgens is de procedure specifiek voor dit plaatsingsgebied opgestart. Reeds in juni 2016 is door initiatiefnemers op een informatieavond in het dorpshuis in Nieuwe-Tonge hun voorkeursvariant getoond. Vervolgens zijn pas in 2 maart 2017 de ontwerpbesluiten ter inzage gegaan. Van een haastige handelswijze is ons inziens geen sprake.	Nee
II	In januari 2017 zijn nog alternatieven aangedragen, op 7 maart jl. is toegezegd dat door de gemeente een globale	In principe is in de structuurvisie een afweging gemaakt op alle locaties, ook op locaties die door reclamant zijn aangedragen. In deze procedure gaat het om het	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	beoordeling van de eerder aangereikte alternatieve locaties zou komen. Dat is niet gebeurd.	<p>initiatief voor windpark Blaakweg en windpark Suyderlandt.</p> <p>Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Wij zijn dus van mening dat dit geen reëel alternatief zal vormen.</p> <p>Reclamant zal alsnog een globale beoordeling van de aangedragen locaties ontvangen.</p>	
III	De onderhavige locaties voldoen niet aan de door de provincie cumulatief gestelde eisen in de structuurvisie Visie ruimte en Mobiliteit. Geschikte gebieden zijn gelegen waarin (1) windenergie kan worden gecombineerd met technische infrastructuur, (2) grootschalige bedrijvigheid en (3) grootschalige scheidslijnen tussen land en water.	De in de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) aangewezen locaties voor windenergie combineren windenergie met technische infrastructuur, grootschalige bedrijvigheid en grootschalige scheidslijnen tussen land en water. Het is hierbij van belang dat een locatie voldoet aan één van deze voorwaarden. De eisen zijn niet cumulatief. Zie ook andere aangewezen locaties binnen de provincie Zuid-Holland (bv. Waddinxveen of Zoetermeer) die voldoen aan één van deze eisen. Locatie Battenoord is gelegen bij een grootschalige scheidslijn tussen land en water.	Nee
IV	De initiatiefnemer laat zich adviseren door Bosch en Van Rijn terwijl de gemeente van dezelfde adviseur gebruik maakt, ook in dit dossier. Er wordt daardoor gehandeld in strijd met artikel 2.4 Awb.	<p>Vanzelfsprekend dient ten behoeve van de besluitvorming over het windpark zorgvuldig onderzoek plaats te vinden naar de gevolgen van de windturbines voor het woon- en leefklimaat in de omgeving ervan. Voor het opstellen van het milieueffectrapport (MER) en de overige onderzoeken en de voorbereiding van het BP maken initiatiefnemers gebruik van de diensten van adviesbureau Bosch & van Rijn uit Utrecht. Dit bureau is geselecteerd omdat het specialistische kennis heeft op het gebied van windenergie. Bovendien is het adviesbureau ook nauw betrokken (geweest) bij windlocaties elders op Goeree-Overflakkee, waardoor de betrokken medewerkers het gebied goed kennen. De gemeente toetst vervolgens of de door initiatiefnemers ingediende stukken voldoen aan de wettelijke eisen. Dit is niet in strijd met artikel 2.4 Awb.</p> <p>Ter waarborging van de kwaliteit van m.e.r. en andere milieuonderzoeken heeft de wetgever overigens bepaald dat deze dienen te voldoen aan diverse wettelijke vereisten. Indien hierover twijfel bestaat, wordt dit door de rechter</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		<p>getoetst.</p> <p>Voorts heeft de provincie de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.) gevraagd om advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER, voorafgaand aan het wettelijk verplichte toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. op het MER zelf. Noch in dit toetsingsadvies, noch in het voorgaande advies over de NRD, heeft de Commissie m.e.r. gewezen op enige strijdigheid met de aan m.e.r. wettelijke vereisten. Voorts zijn alle rapportages die ten grondslag liggen aan het BP ook getoetst door experts van de regionale omgevingsdiensten (in casu de DCMR). Door de deskundige betrokkenheid van genoemde instanties en medewerkers menen wij dat het MER en de overige onderzoeken voldoende objectief, juist en volledig zijn en dat deze – voor zover van toepassing – voldoen aan daaraan gestelde wettelijke vereisten. Dit wordt bevestigd door het eindadvies van de commissie m.e.r.</p>	
9.	Reclamant 9: inhoudelijk overeenkomstig aan die van reclamant 8. Zie samenvatting en beantwoording bij 8 resp. 5.		
10.	Reclamant 10 onderschrijft de zienswijze van Dorpsraad Oude-Tonge, met aanvullingen. Zie samenvatting en beantwoording bij 5. Aanvullend:		
I	<p>De plannen van Windpark Krammer maken melding van een duidelijk ernstig verlies van ruimtelijke kwaliteit van de totale opstelling en dat de uitbreiding van de opstelling op Goeree-Overflakkee de hinderlijke interferentie alleen maar zal versterken.</p> <p>Tevens wordt gemeld dat bij verdere uitwerking van windprojecten in de omgeving vanaf dat moment rekening moet worden gehouden met Windpark Krammer als het gaat om beoordeling van cumulatieve effecten.</p> <p>De commissie ruimtelijke kwaliteit Zeeland van de Stichting Dorp, Stad en Land adviseert dat bij de variant voor windpark Krammer de gehele kustzone van Goeree-Overflakkee niet</p>	<p>Dat er interferentie plaatsvindt met bestaande windturbines en windturbines die worden gebouwd wordt onderkend.</p> <p>Bedoeld advies van Stichting dorp, Stad en Land is niet gericht aan gemeente Goeree-Overflakkee en is ook niet ingediend naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan. Cumulatie, ook landschappelijk gezien vanuit Goeree-Overflakkee is desalniettemin zorgvuldig in beeld gebracht en beoordeeld. Naar huidige inzichten zijn de gevolgen aanvaardbaar.</p> <p>De ontwikkeling van windpark Krammer wordt benoemd in de gemeentelijke structuurvisie is, de gemeenteraad heeft dit dus meegenomen in de afweging. Van dwaling is geen sprake, zeker nu de cumulatieve effecten in de besluitvorming zijn betrokken.</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	mer in aanmerking komt voor toekomstige plannen. De besluiten van de raad van GO zijn gebaseerd op bestuurlijke dwaling omdat raadsleden niet op de hoogte zijn van deze feiten.		
II	De aanwijzing van de zoekgebieden was niet verstandig, rationeel door de gemeente vanwege het niet opnemen van de locatie "Den Bommel" op grond van emotionele bezwaren. Deze locatie had niet aangewezen mogen worden. Het gebied is niet geschikt, zo bleek ook al uit het planMER windenergie Goeree-Overflakkee.	De aanwijzing van de zoekgebieden, meer in het bijzonder het niet opnemen van locatie "Den Bommel" staat thans niet ter discussie.	Nee
III	Het besluit op de oostelijke uitbreiding van plangebied Battenoot is niet rechtsmatig geschied, want het behoorde niet tot het onderzoeksgebied.	Gedoeld wordt op de uitbreiding van het plaatsingsgebied in de structuurvisie ten opzichte van de ontwerp structuurvisie. De gemeenteraad heeft echter de beleidsvrijheid om dergelijke wijzigingen bij vaststelling van een ruimtelijke besluit aan te brengen. Bovendien is ieder plaatsingsgebied onderzocht in de structuurvisie, ook de door reclamant benoemde uitbreiding. Overigens wordt de vierde windturbine niet meer mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan, waardoor het bestemmingsplan geen gebruik maakt van de hiervoor genoemde uitbreiding.	Nee
IV	Het planMER en ProjectMER gaan uit van een verkeerde veronderstelling, namelijk dat in het MER voor Windpark Krammer de cumulatieve effecten voor Goeree-Overflakkee zijn beoordeeld. Windpark Krammer, Windpark Battenoot en het nieuwe gebied Battenoot dient als één geheel te worden beoordeeld in planMER en projectMER.	Windpark Krammer is qua besluitvorming onherroepelijk. Bij de planvorming over de 6 nieuwe windturbines in onderhavig plan zijn nadrukkelijk de bestaande windturbines van Battenoot en de in aanbouw zijnde windturbines van Windpark Krammer betrokken. Deze maken onderdeel uit van de referentiesituatie. De huidige procedure kan echter geen betekenis meer hebben voor Windpark Battenoot en Windpark Krammer.	Nee
V	Uit alle procedures, rapporten, adviezen etc. blijkt dat de (direct) omwonenden een belangrijk aandachtspunt is, waarbij hinder dient te worden beperkt, niet alleen te toetsen aan wettelijke normen voor o.a. geluid en slagschaduw, een leefbaar omgevingsmilieu (inclusief cumulatie met wegverkeer) wordt gegarandeerd.	Het MER met de onderzoeken en de onderbouwing van het bestemmingsplan geeft de gevraagde informatie, inclusief beoordeling van cumulatieve effecten op grond waarvan moet worden geconcludeerd dat, ook met de 6 nieuwe windturbines, nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.	Nee
VI	Nu maar net aan de geluidsnorm wordt voldaan, is duidelijk	Zolang aan de geluidnorm, ook cumulatief, wordt voldaan wordt dit als	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	dat de initiatiefnemers met het VKA niet voldoen aan de vastgestelde uitgangs- en aandachtspunten omdat geen leefbaar omgevingsmilieu wordt gegarandeerd.	aanvaardbaar voor het woon- en leefklimaat beschouwd. Om te voorkomen dat overschrijding van de geluidnorm en daarmee een verslechtering van het woon- en leefklimaat plaatsvindt, zijn mitigerende maatregelen getroffen.	
VII	Voor slagschaduw zijn stilstandregelingen nodig om aan de norm te voldoen. De garantie van het benaderen van geen slagschaduw bij omwonenden is ingetrokken. Initiatiefnemers laten met het VKA zien niet aan de vastgestelde uitgangs- en aandachtspunten te voldoen. De gemeente staat het vrij om slagschaduw te verbieden. Vanwege hinder en gezondheidsrisico's is het de taak van de gemeente om vergaande maatregelen te treffen.	Een beperkte omvang aan slagschaduw (tot 6 uur per jaar) is een aanvaardbare omvang aan hinder voor de omwonenden. Het verder beperken van slagschaduw leidt tot stilstand van de windturbines terwijl juist de productie van elektriciteit het doel van de windturbines is. Uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening is het nodig om de energieproductie niet verder te beperken en daarmee de productie van energie te beperken. Slagschaduw is hinderlijk maar beperkt tot 6 uur per jaar en gezondheidsrisico's zijn er niet. Het stroboscoop effect treedt niet op omdat de huidige generatie windturbines een langzaam draaiende rotor heeft.	Nee
VIII	De Commissie voor de MER heeft geadviseerd om bij de vergelijking van doelen en wettelijke grenswaarden rekening te houden met onzekerheden.	Het MER beschouwt niet alleen de wettelijke grenswaarden, maar kijkt ook naar de effecten op plaatsen waar aan de normen wordt voldaan. Het MER heeft een positieve beoordeling ontvangen van de commissie voor de m.e.r.	Nee
IX	De geluidsinterferentie van Windpark Krammer wordt onderschat, in de geluidsrapporten wordt het geluid zelfs verwaarloosd.	De bijdrage van windpark Krammer aan de geluidsbelasting op woningen rondom windlocatie Battenoord is nauwkeurig onderzocht. De bijdrage is dermate gering dat verwaarlozing verdedigbaar is.	Nee
X	De volgende onzekerheden zijn niet onderzocht en ingecalculeerd: a. geluid draagt verder bij meewind; b. geluid draagt verder over water; c. de normen gaan voorbij aan het feit dat geluid van windturbines pulseert en daardoor hinderlijker is; d. afhankelijk van meteorische omstandigheden kan het geluid tot op kilometers hoorbaar zijn. e. onvoldoende bekend over laagfrequent geluid; Staatssecretaris erkent dat er 9% gehinderden zijn; f. akoestische belasting op de omgeving neemt in mate toe. g. geluid van een windturbine wordt pas half zo sterk ervaren als het niveau 10 decibel lager is; h. 's nachts is het geluid sterker hoorbaar omdat het rustiger	a. het effect van de windrichting is wel meegenomen in de berekening, ook al is dit misschien niet direct duidelijk door de jaargemiddelde benadering. b. het bodemeffect van (onder meer) water is meegenomen in de berekening. Op afstanden groter dan 2 km kan de berekening inderdaad minder nauwkeurig worden, maar dit is niet problematisch omdat de geluidniveaus daar ruim onder de norm zijn. In het akoestisch rapport is onderscheid gemaakt tussen harde en zachte bodems. Voor de wateroppervlakken is een harde bodem (bodemfactor 0) gehanteerd. Dit is conform het reken- en meetvoorschrift windturbines.c. de normen voor windenergie zijn gebaseerd op een dosis-effectrelatie, waarbij het hinderlijke karakter van windturbinegeluid een rol speelt. Daarom is de norm voor windturbines strenger dan voor bijvoorbeeld wegen. d. Het geluid van windturbines kan inderdaad tot op grote afstand (enigszins) hoorbaar zijn. De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in cumulatie met het bestaande windpark. De geldende normen	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	<p>is terwijl windturbine dan juist harder gaan draaien. Als er aan de grenswaarde wordt voldaan betekent dat dus niet dat omwonenden er geen last van kunnen hebben. Degenen die het dichtst bij wonen zullen ernstige geluidshinder, slaapverstoring en gezondheidsrisico's ervaren.</p>	<p>geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid is aanvaardbaar.</p> <p>e. Het aantal van 9% ernstig gehinderden slaat op woningen die met de normgrens zijn belast (L_{den} 47 dB). Windturbinegeluid bestaat uit een breed spectrum, waarin ook laagfrequent geluid voorkomt. Het is niet zo dat juist windturbines relatief veel laagfrequent geluid produceren. Wanneer aan de Nederlandse norm wordt voldaan is ook de hoeveelheid laagfrequent geluid tot een aanvaardbaar niveau beperkt.</p> <p>f. Het is zo dat de plaatsing van windturbines de geluidsbelasting richting de omgeving vergroot. Er ontstaat echter geen ontoelaatbare situatie.</p> <p>g. De dosis-effectrelatie van windturbinegeluid is door TNO onderzocht: https://www.tno.nl/media/2187/hinder_door_geluid_van_windturbines.pdf</p> <p>h. Om deze reden zijn in het Activiteitenbesluit twee normen opgenomen: een voor het etmaal (L_{den}) en een voor de nachtperiode (L_{night}). De normgrens voor L_{night} is 41 dB.</p> <p>Het klopt dat omwonenden last kunnen ervaren van het windpark (net als bijvoorbeeld bij industrie en wegverkeer).</p> <p>Ernstige geluidshinder kan optreden bij 9% van op de normgrens belaste omwonenden. Er is echter geen sprake van ontoelaatbare hinder of gezondheidsrisico's a.g.v. geluid.</p>	
XI	<p>Het bevoegd gezag heeft het recht om voor landelijke gebieden maatwerk te leveren en een lagere norm voor te schrijven.</p>	<p>Het is correct dat het bevoegd gezag een strengere norm kan vaststellen. In dit geval is daar echter geen aanleiding voor. De omgeving wijkt niet sterk af van de gemiddelde locatie waar windturbines worden gesitueerd. Maatwerk is geenszins bedoeld voor landelijke gebieden.</p>	Nee
XII	<p>Handhaving van de geluidnorm is niet goed mogelijk waardoor de rechtspositie van de omwonenden direct in het geding komt.</p>	<p>Handhaving van de geluidnormen is mogelijk op basis van artikel 3.15 van het Activiteitenbesluit. Weliswaar is de norm een landelijk gemiddelde, maar kan dat wel eenvoudig worden gecontroleerd door het opvragen van bepaalde gegevens, zonder dat telkens geluidmetingen noodzakelijk zijn.</p>	Nee
XIII	<p>Voor een aanvaardbare leefomgeving moeten de nodige</p>	<p>De initiatiefnemer heeft zelf aangegeven de mitigerende maatregelen te zullen</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	<p>mitigerende maatregelen worden genomen. De initiatiefnemer gaat hierin volledig voorbij. Er wordt namelijk geen rekening gehouden met:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. cumulatie geluid Windpark Krammer; 2. conclusies verbonden aan verkeersgeluid N59; 3. vaarverkeer Krammer wordt niet benoemd; 4. er zit een vrij grote onzekerheid in de immissiewaarde per woning (tekst toelichting VKA) met alle gevolgen van dien (waaronder effecten op de gezondheid); 5. in een windrijk jaar zijn kunstgrepen nodig om de norm niet te overschrijden; 6. het cumulatieve effect van Windpark Krammer bedraagt 1 dB waardoor de normen op mijn woning worden overschreden. 	<p>treffen, ze maken onderdeel uit van de aanvragen voor de vergunningen. De initiatiefnemer is zich dus terdege bewust van de mitigerende maatregelen die nodig zijn. Voor zover reclamant bedoelt dat verdergaande mitigerende maatregelen nodig zijn en dat initiatiefnemer zich daar niet van bewust is moet worden opgemerkt dat uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening geen verdergaande mitigerende maatregelen nodig zijn.</p> <p>Voor wat betreft de aangehaalde onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cumulatie met andere windparken hoeft volgens de wet niet bij de beoordeling van de geluidsnorm te worden betrokken. Het bevoegd gezag (in dit geval de gemeente) kan ervoor kiezen om bestaande of in aanbouw zijnde windparken <i>toch</i> mee te nemen in de beoordeling. Gemeente Goeree-Overflakkee heeft ervoor gekozen om cumulatie met de vier bestaande windturbines <i>wel</i> mee te nemen in de normtoets. De akoestische bijdrage van de windturbines van windpark Krammer is dermate gering dat hiervoor geen aanvullende voorschriften zijn gesteld. 2. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is onderzocht wat het cumulatieve effect is van de nieuw te bouwen windturbines met bestaande geluidsbronnen. De conclusie van dit onderzoek was dat er geen aanleiding is om aanvullende voorschriften te stellen. 3. Bij het onderzoek naar cumulatie met andere geluidsbronnen is uitgegaan van het reken- en meetvoorschrift windturbines. Hierin wordt scheepvaartlawaaï niet genoemd. Overigens is de afstand tot de vaarweg meer dan 2 kilometer, waardoor aannemelijk is dat de bijdrage van scheepvaartlawaaï verwaarloosbaar is. 4. De cumulatieberekening heeft als doel om inzicht te krijgen in de relatieve bijdrage van de verschillende geluidsoorten (weg, windturbines etc.), niet om exacte waarden per woning te berekenen. 5. De onderbouwing van het bestemmingsplan heeft aannemelijk gemaakt dat de windparken Blaakweg en Suyderlandt kunnen voldoen aan de eisen uit het Activiteitenbesluit. 6. De norm waaraan wordt getoetst is de geluidsbelasting (L_{den} en L_{night}) als gevolg van het bestaande windpark Battenoot en de nieuwe windparken 	

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		Blaakweg en Suyderlandt.	
XIV	<p>Er zijn veel onzekerheden, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wie gaat mitigerende maatregelen treffen indien overschrijding van normen optreedt: Windpark Battenoord of Windpark Krammer? Dit kan leiden tot slepende procedures. - Wat als de 35 vergunde molens in Windpark Krammer worden gebouwd? Wat zijn de gevolgen? - Wat als ten gevolge van Windpark Battenoord en Windpark Krammer ernstige gevolgen voor flora en fauna wordt geconstateerd. Wie gaat dan mitigerende maatregelen treffen? <p>Het is een gemis dat dit soort onzekerheden niet zijn meegenomen in de onderzoeken.</p>	<p>Initiatiefnemers dienen ten alle tijden te voldoen aan de voorwaarden v van de omgevingsvergunning. Indien blijkt dat normoverschrijding optreedt zullen aanvullende maatregelen moeten worden genomen door de initiatiefnemers. Indien dit leidt tot lagere opbrengsten is dit voor rekening van de initiatiefnemers. Overschrijding van de norm bij woningen op Goeree-Overflakkee door de windturbines van Windpark Krammer is uitgesloten door de grote afstand.</p> <p>De gevolgen van windpark Krammer zijn in een aparte procedure onderzocht. Er is uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd voor zowel windpark Krammer als windpark Battenoord. Hieruit volgt dat er mitigatie toegepast wordt door de initiatiefnemers van windpark Blaakweg en windpark Suyderlandt ter bescherming van vleermuizen.</p>	Nee
XV	<p>De invoergegevens voor de berekening van geluid van Windpark Krammer zijn niet juist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Invoer terrein WP Krammer is “grasland, vliegveld” – had moeten zijn “water”. <p>Dat maakt veel verschil.</p>	<p>Het bodemmodel in het akoestisch rapport maakt onderscheid tussen harde en zachte bodems. Voor de wateroppervlakken is een harde bodem (bodemfactor 0) gehanteerd. Dit is conform het reken- en meetvoorschrift windturbines. De beschrijving ‘grasland, vliegveld bij de windturbines, heeft te maken met het windprofiel (verschil in windsnelheid bij verschillende ashogten). Deze functie van het rekenmodel wordt echter niet gebruikt, aangezien de windsnelheid op ashogte anders is bepaald.</p>	Nee
XVI	<p>Het VKA scoort opvallend positief terwijl de locatie eerst negatief is beoordeeld.</p>	<p>Het VKA is een opstelling die is geformuleerd nadat de eerste resultaten van het MER duidelijk waren. Er zijn daarbij keuzes gemaakt die tot een betere score leiden op enkele milieuthema’s (hogere energieproductie en landschap).</p>	Nee
XVII	<p>De positieve score voor landschap is verbazingwekkend omdat ten opzichte van de bestaande windturbines afwijkende windturbines worden gebouwd.</p>	<p>Het milieuaspect landschap scoort in het MER nergens positief.</p>	Nee
XVIII	<p>De landschappelijke beoordeling is gedaan aan de hand van fotorealistische visualisaties die positief uitpakken omdat er een samenklontering is met Windpark Krammer. In planMER, NDR, Besluiten, advies commissie MER wordt benadrukt dat</p>	<p>Het milieuaspect landschap scoort in het MER nergens positief. Dit is in lijn met de landschappelijke beoordeling in het planMER dat voor geheel Goeree-Overflakkee is uitgevoerd in het kader van de partiële herziening van de structuurvisie.</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	<p>aandacht moet zijn voor de direct omwonenden. Landschappelijke effecten zijn voor direct omwonenden negatief waardoor de positieve score van het VKA voor landschap moet worden gewijzigd in een negatieve score.</p>		
XIX	<p>Het VKA heeft de mogelijkheid van een ondertiphoogte van 17,5 meter waardoor aanzienlijke kans op slachtoffers onder vleermuizen (immers bij ondertiphoogte van minstens 50 meter sterke reductie van slachtoffers vleermuizen).</p>	<p>Bij de windturbines waar aanvaringslachtoffers voorzienbaar zijn wordt een stilstandmaatregel getroffen waarmee het aantal slachtoffers wordt gereduceerd tot nagenoeg nihil. De stilstandsvoorziening zorgt ervoor dat de windturbines niet sneller dan 1 rpm draaien bij windsnelheden (op gondelhoogte) onder de 6 m/s. Dit is uitsluitend nodig voor de tijd van het jaar met een verhoogd risico op slachtoffers onder de ruige dwergvleermuis. Dit is de periode tussen 1 augustus en 15 oktober, tussen zonsondergang en zonsopgang en bij temperaturen boven de 10 graden Celsius. Een mogelijk meer nauwkeurige stilstandsvoorziening kan worden geformuleerd aan de hand van metingen vanuit de windturbines (na plaatsing).</p>	Nee
XX	<p>De afwijkende windturbine (tov bestaande) heeft negatieve invloed op herkenbaarheid, visuele rust en interferentie maar bovendien een hoog aantal slachtoffers onder vleermuizen. De conclusies over de stilstandsvoorziening voor vleermuizen ter beperking van het aantal slachtoffers is niet correct omdat wordt uitgegaan van een ander type windturbine. Het onderdeel vleermuizen in de MER is een zeer groot risico.</p>	<p>Het voorkeursalternatief is tot stand gekomen na een beoordeling van verschillende milieueffecten, waaronder effecten op landschap, en de energieopbrengst. De effecten op herkenbaarheid, visuele rust en interferentie zijn daarom afgewogen ten opzichte van overige aspecten. De conclusies over de stilstandsvoorziening zijn van toepassing op de gehele bandbreedte voor ashoogte en rotordiameter die is opgenomen in de omgevingsvergunningaanvraag en het verzoek om ontheffing van de Flora en faunawet, zie onder meer de notitie 'Aanvullende natuurtoets VKA Windpark Battenoot d.d. 28 september 2016. Na toepassen van de stilstandmaatregel speelt ashoogte of rotordiameter overigens geen rol meer.</p>	Nee
11.	Reclamant 11		
I	<p>Er is te weinig oog geweest voor cumulatieve effecten. Belangen hadden moeten worden afgewogen. gelet op de grote ruimtelijke impact had een weigering dan wel minder windturbines recht gedaan aan de belangen van de omwonenden.</p>	<p>De cumulatieve effecten zijn allemaal zorgvuldig in beeld gebracht waarna de belangenafweging heeft plaatsgevonden. De cumulatieve effecten zijn aanvaardbaar. Als gevolg van die belangenafweging is ook gekozen voor minder windturbines dan in de oorspronkelijke plannen was bedoeld.</p>	Nee
II	<p>De lasten komen met name bij één kleine groep, dat had</p>	<p>Het plan met 6 windturbines kan leiden tot schade voor de omwonenden. Het is</p>	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	beter gespreid moeten worden. Omdat elk park een eigen besluit kent, volgen er ook meerdere planschadeprocedures met telkens een eigen risico waardoor onevenredig veel schade ontstaat.	niet juist dat voor elk park een aparte planschadeprocedure geldt. Het planologisch besluit, zijnde het bestemmingsplan, is de basis voor eventuele planschade. Eventuele planschade wordt dus gebaseerd op het gehele bestemmingsplan waarbij per planschadeclaim slechts eenmaal het normaal maatschappelijk risico wordt gehanteerd.	
III	Er is te weinig belang gehecht aan de bestemming "agrarisch met waarden – 1" met behoud en herstel van landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden. Deze waarden worden geheel ongemotiveerd aan de kant geschoven, minder dan 4 jaar nadat het vorige bestemmingsplan is vastgesteld.	Voortschrijdend inzicht kan leiden tot andere opvattingen in de loop van de tijd. De 6 windturbines in dit gebied dragen niet actief bij aan behoud en herstel van landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden maar zijn om andere redenen, na de brede belangenafweging wel aanvaardbaar. De openheid van het gebied wordt niet aangetast door de ranke bouwwerken. Overigens is de belangenafweging uitgebreid gemotiveerd met de (gehele) toelichting bij het bestemmingsplan.	Nee
IV	Er zijn zorgen om het woon- en leefklimaat. Het is verplicht verder te kijken dan toetsen aan het Activiteitenbesluit. Rekening moet worden gehouden met alle geluidsbronnen en dient te worden gekeken naar de tuin en de binnenwaarde van nabijgelegen woningen.	Er is niet uitsluitend getoetst aan het Activiteitenbesluit, maar de normen die daarin zijn opgenomen zijn wel als leidraad gebruikt omdat de wetgever deze heeft vastgesteld als "aanvaardbaar" in een neutrale situatie. De bestaande situatie is betrokken bij de belangenafweging en toetsing evenals cumulatie met alle geluidsbronnen zodat een zorgvuldige besluitvorming heeft plaatsgevonden.	Nee
V	De inspraakreactie van Dorp, Stad en Land op het voorontwerp-inpassingsplan Windpark Krammer stelt dat Windpark Krammer in wolkopstelling alleen acceptabel is als dit de bredere omgeving vrijwaart van elk ander windpark. De gehele kustzone van Goeree-Overflakkee en Volkerak-rand komen dus niet meer in aanmerking voor windparken.	Bedoelde inspraakreactie is niet gericht aan gemeente Goeree-Overflakkee en is ook niet ingediend naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan. Cumulatie, ook landschappelijk gezien vanuit Goeree-Overflakkee is zorgvuldig in beeld gebracht en beoordeeld. Naar huidige inzichten zijn de gevolgen aanvaardbaar.	Nee
VI	Er is geen positief advies van een deskundige commissie waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de redelijke eisen van welstand (eisen uit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit) bij de stukken aangetroffen. De toetsing aan het welstandsvereiste is onzorgvuldig en onvoldoende.	Op grond van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit wordt in principe uit gegaan van 'zelftoetsing' van bouwplannen. Dit betekent dat alleen in specifieke gevallen een bouwplan voorgelegd wordt aan de Commissie ruimtelijke kwaliteit (voorheen de welstandscommissie). In het geval van de bouw van windturbines geldt dat in het MER al een uitgebreide landschappelijke beoordeling is gemaakt. Een welstandsadvies, dat in principe alleen ziet op de verschijningsvorm, heeft in dat opzicht geen meerwaarde ten opzichte van de onderbouwing die in het MER als is gegeven.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
12.	Reclamant 12		
I	De schade aan gebied, waarde van huizen en ondernemingen zullen onoverkomelijk zijn. Recreatie (waaronder de toekomstige ontwikkeling van de camping) wordt grote schade toegebracht. De schade moet inzichtelijk worden gemaakt.	Tussen de gemeenten en de initiatiefnemers is een zogenaamde anterieure overeenkomst gesloten waarmee de (financiële) afhandeling van planschadeclaims zodanig wordt geborgd dat eventueel door de gemeenten te betalen planschadebedragen zal worden vergoed door de initiatiefnemers (planschadeverhaal). Zodra het bestemmingsplan onherroepelijk is, is het mogelijk een verzoek tot planschade in te dienen. Dit verzoek zal door onafhankelijke deskundigen beoordeeld worden. In artikel 6.1 van de Wet op de ruimtelijke ordening staat aangegeven hoe de planschaderegeling werkt. Als er planschade geconstateerd wordt, zal deze vergoed worden.	Nee
II	Hoe is het mogelijk dat de gemeente nauwelijks invloed heeft uitgeoefend tegen Windpark Krammer? Windpark Krammer moet samen met dit plan worden gezien. Er is te weinig aandacht geweest voor de plannen. Het grootschalige plan is al vergund en wordt gebouwd (Windpark Krammer) waardoor de plannen van de parken in de gemeente niet te geloven zijn.	De aanvaardbaarheid van windpark Krammer staat nu niet ter discussie. De besluitvorming heeft indertijd geen aanleiding gegeven om als gemeente daartegen te ageren. Bovendien is het zo dat de gemeente op basis van de Crisis- en herstellwet geen beroep kon instellen tegen de bij windpark Krammer gevolgde Rijkscoördinatiergeling. De cumulatieve effecten met het onderhavige plan zijn uitgebreid onderzocht en in beeld gebracht. De (cumulatieve) gevolgen van de 6 windturbines zijn naar de mening van de gemeente aanvaardbaar.	Nee
III	Wellicht zet de nieuwe overheid een streep door het Windakkoord en kunnen aanvragen nog gerekt worden.	Het bestemmingsplan en de omgevingsvergunningen zijn een gevolg van afspraken die in 2014 reeds zijn gemaakt. Verder uitstel is niet aan de orde omdat daarmee de doelstellingen in gevaar komen. De afspraken staan inmiddels los van de ontwikkelingen bij de rijksoverheid.	Nee
IV	Is er wel getoetst aan het definitieve beheerplan Natura 2000 voor het Grevelingenmeer?	Voor de alternatieven in het MER is onderzoek gedaan naar de effecten op beschermde gebieden. Daarbij is nagegaan of sprake is van een mogelijke aantasting van de natuurwaarden in deze Gebieden. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van het Natuurbeheerplan voor de Natura 2000 gebieden Deltawateren.	Nee
V	Zicht en geluidsoverlast van de 2 windparken moet meer worden onderzocht. De normen kunnen niet als standaard worden aangehouden door de interferentie van de vele opstellingen.	Alle mogelijk cumulatieve effecten van de 2 windparken, al dan niet in samenhang met de overige aanwezige dan wel vergunde windparken in de omgeving zijn onderzocht. Windturbinegeluid en cumulatie ervan zijn inmiddels in goede methodes vastgelegd. Meer onderzoek levert niet meer informatie op,	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		los van de vraag welk meer onderzoek nog mogelijk zou zijn.	
VI	Plaats deze windturbines extra bij andere opstellingen zodat concentratie plaatsvindt.	De locatie sluit juist aan bij bestaande windturbines zodat sprake is van concentratie. Bovendien zou op deze manier het 'probleem' alleen maar verplaatst worden. Alle geschikte locaties zijn maximaal nodig om de ambitie in te vullen zodat het schrappen van een locatie geen oplossing biedt.	Nee
13.	Reclamant 13		
I	De hoogte van de windturbines is te weinig voor het voetlicht gekomen. Ze lijken veel dichterbij te staan en zijn veel meer overheersend.	De impact van grotere molens is via visualisaties in beeld gebracht en daardoor in voldoende mate bij de belangenafweging aan de orde gekomen. Er geldt overigens in alle gevallen een maximale tiphoogte van 150 meter.	Nee
II	Het is de meest slechte plek om nog meer windturbines te bouwen met de bestaande 4 molens van 150 meter en het achterland met molens van 180 meter. Nog meer molens is oneerlijk. Molens langs de N59 is een beter alternatief.	Uit de onderzoeken blijkt dat de locatie geschikt is om de 6 windturbines te plaatsen. Over de aanvaardbaarheid van de landschappelijke effecten kunnen de meningen verschillen. het is correct dat er een vorm van concentratie plaatsvindt in dit gebied. Naar de mening van de gemeente zijn de effecten echter aanvaardbaar. Alternatieve locaties zijn thans niet aan de orde. Bovendien is in de structuurvisie al een uitgebreide afweging ten aanzien van de verschillende locaties gemaakt. Aanvullend geldt dat nader onderzoek is verricht naar de geschiktheid van de N59. Op basis van dit onderzoek blijkt dat er met name op het aspect ecologie grote belemmeringen zijn en de kans op realisatie van windturbines op deze locatie hoogst onzeker is. Daarnaast is deze locatie op slechts 1.700 meter van Ooltgensplaat gelegen, waardoor feitelijk het 'probleem' verplaatst zal worden. Wij zijn dus van mening dat dit geen reëel alternatief zal vormen.	Nee
14.	Reclamant 14		
I	De huidige windturbines zijn afzichtelijk en maken duidelijk bromgeluid. Ze zijn een onaanvaardbare aantasting op landschap en leefomgeving.	Dit plan heeft geen betrekking op de bestaande windturbines, daar wordt echter wel rekening mee gehouden.	Nee
II	Het is onbegrijpelijk dat eerst een overeenkomst wordt gesloten omdat de gemeente dan invloed heeft op de plaatsing van windturbines om vervolgens dit gebied aan te wijzen als geschikte locatie.	De aanwijzing van deze locatie is een resultante van uitgebreide onderzoeken en belangenafweging naar geschikte locaties. In dat traject heeft de gemeente verantwoordelijkheid genomen om aan de opgave te voldoen en met die achtergrond de belangenafweging gemaakt die heeft geleid tot de aanwijzing	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		van de plaatsingsgebieden. De gemeente is ook er van overtuigd dat het nemen van regie duidelijke voordelen heeft gehad ten opzichte van provinciale regie. Denk bijvoorbeeld aan de afstand tot woonkernen en de maximale hoogte van windturbines.	
III	Mogelijk zijn procedure formeel juist doorlopen, maar het heeft de omwonenden ontbroken aan een duidelijk beeld. Indertijd is gevraagd om perspectiefbeeld of animatie vanuit verschillende invalshoeken. Dat was niet mogelijk omdat het afhankelijk was van initiatiefnemers. Het plaatsingsgebied is vastgesteld zonder duidelijk beeld. Zienswijzen bij het ontwerp herziening regionale structuurvisie windenergie Goeree-Overflakkee werden thematisch aan de kant geschoven met argument dat de plaatsingsgebieden al eerder waren vastgesteld.	Het is ondoenlijk het traject zoals dat is doorlopen op een andere wijze in te vullen. Aan het begin van het lange traject is nog niet bekend welke invulling per locatie mogelijk zou zijn. Wel is ieder plaatsingsgebied in de structuurvisie landschappelijk beoordeeld. Op de inloopavonden, bijvoorbeeld in juni 2016 al, is echter wel een beeld getoond door middel van 3D-visualisaties.	Nee
IV	De inmiddels beschikbare animatie schetst een horrorbeeld van een woud aan toerenhoge masten met ronddraaiende wieken van megamolens.	De landschappelijke effecten van de diverse parken in en rondom Goeree-Overflakkee zijn niet gering. Desalniettemin zijn de gevolgen aanvaardbaar.	Nee
V	Door Windpark Krammer krijgen Nieuwe-Tonge en Oude-Tonge de lasten van de opgave voor windturbines in Zeeland. Windpark Krammer ligt midden in natuur.	Windpark Krammer is vergund en wordt thans gebouwd. Het onderhavige plan gaat uit van het bestaan van Windpark Krammer maar kan aan de inhoud en de besluitvorming daarover niets veranderen.	Nee
VI	Er zijn overal bezwaren tegen de nieuwe molens aan de zuidoost kant van het eiland, dat al zo zwaar is belast. De bezwaren worden terzijde geschoven omdat het gebied al is vastgesteld.	De bezwaren worden gewogen op feitelijke inhoud en op basis daarvan vindt een beoordeling plaats. Ja, er is al een belasting in het gebied, maar de 6 windturbines brengen daarin geen dusdanige verandering dat het woon- en leefklimaat onaanvaardbaar wordt aangetast.	Nee
VII	Er zijn alternatieven (verwijzing naar website www.ad.nl), onder meer op de Noordzee.	Dat er andere locatie (ook) geschikt zijn betekent niet dat deze locatie ongeschikt is. Alle geschikte locaties zijn nodig om aan de ambitie te voldoen. Bovendien gaat het nu om een opgave voor windenergie op land. Uit de onderzoeken blijkt dat de gevolgen van het benutten van deze locatie aanvaardbaar zijn.	Nee
15.	Reclamant 15		
I	Wij vrezen geluidsoverlast. De huidige 4 windturbines (die	De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	verder weg liggen) horen we af en toe al.	cumulatie met het bestaande windpark. De geldende normen geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid is aanvaardbaar.	
II	Wij verwachten waardevermindering van de woning.	Dat de waarde van onroerende zaken kan dalen door een ontwikkeling is mogelijk. In welke mate dat plaatsvindt is afhankelijk van vele aspecten. Op voorhand kan niet worden gesteld dat door deze 6 windturbines een waardedaling zal optreden. Een regeling op voorhand ter vergoeding van eventuele planschade is niet aan de orde. Daarvoor gelden procedures die kunnen worden gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.	Nee
16.	Reclamant 16		
I	Cliënten zijn teleurgesteld dat ondanks een petitie met 2100 handtekeningen dit plan in procedure wordt gebracht. Zeker omdat er een alternatief plan "Diederik" is.	<p>Mede naar aanleiding van de toegenomen weerstand is in overleg met de initiatiefnemers van de beide windparken besloten om twee lijnopstellingen van elk drie windturbines in de procedure te brengen. Hiermee zijn afstanden tot de beide dorpskernen ontstaan die veel ruimer zijn dan op grond van bijvoorbeeld geluidsnormen noodzakelijk is en bij andere plaatsingsgebieden worden aangehouden.</p> <p>Bij het opstellen van de structuurvisie zijn aan de hand van plaatsingsvisies diverse locaties beoordeeld, waaronder polder Diederik. Uiteindelijk is de plaatsingsvisie 'grote clusters' vastgelegd in de structuurvisie. Polder Diederik behoort niet tot de grote clusters.</p>	Nee
II	Het is onbegrijpelijk dat de plannen niet zijn getoetst door dorp, stad en Land vanwege de cumulatie met Windpark Krammer en de stelling dat de klassieke molens los van de windturbines beleefd kunnen worden. Het is in ieder geval niet inzichtelijk gemaakt hoe de gemeente de belangen van de inwoners van beide kernen in de belangenafweging heeft gewogen.	Het thema landschap is uitgebreid getoetst in het MER. Deze toets is voldoende onderbouwd en de cumulatie met windpark Krammer is hier in meegewogen. Er is geen aanleiding om een nadere toetsing uit te laten voeren door een ander adviesbureau.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
III	Commissie MER moet nog een definitief toetsingsadvies geven.	De procedure vindt plaats zoals dat gebruikelijk is. Het MER ligt met het ontwerp-bestemmingsplan en de ontwerp omgevingsvergunningen ter inzage. Gelijktijdig heeft de Commissie MER het MER ontvangen en zal haar advies opstellen en uitbrengen. Voordat over het bestemmingsplan en de omgevingsvergunningen wordt besloten zal het advies van de Commissie MER bekend zijn zodat het bij de besluitvorming wordt betrokken.	Nee
IV	De rekenmodellen voor geluid hanteren een onjuiste "windturbineballon" omdat deze veel meer een zuidwestelijke richting moeten krijgen. Hieruit blijkt dat het geluidsonderzoek een papieren exercitie is. Er is nu al hinder van de bestaande windturbines. Er bestaat reeds verkeershinder van de N59.	Effecten van de overheersende windrichting spelen slechts een beperkte rol door het jaargemiddelde karakter van de geluidsnorm. Dit effect is meegenomen in de berekening, conform paragraaf 3.13 uit bijlage 4 bij de activiteitenregeling milieubeheer.	Nee
V	Laagfrequent geluid had apart beschouwd moeten worden. Laagfrequent geluid leidt tot zeer ernstige ziektebeelden.	De opvattingen van het RIVM over de effecten van laagfrequent geluid vanwege windturbines is dat er geen aanleiding bestaat tot aparte normering of beoordeling. Laagfrequent geluid valt binnen het algemene geluid dat aan een norm moet voldoen. Als aan die norm wordt voldaan, zijn er geen negatieve effecten van laagfrequent geluid.	Nee
VI	De Staatssecretaris heeft erkend dat 9 procent van de bewoners die op de normgrens zitten hinder ondervinden. 9 procent van de bevolking in beide dorpen zullen ernstige medische klachten ontwikkelen. Dat zijn 650 mensen van de 7300 inwoners.	De geluidsnorm heeft een dusdanig niveau dat inderdaad een percentage gehinderden optreedt, bij blootstelling aan precies die norm. De bewoners van de dorpen worden niet blootgesteld aan precies die norm. De norm mag immers niet worden overschreden op de dichtstbij gelegen woningen. Iets verder weg gelegen woningen zullen dus niet worden blootgesteld aan de norm, maar aan een lagere geluidbelasting. Daardoor kan de conclusie niet worden getrokken dat 9% van alle inwoners hinder zullen ondervinden.	Nee
VII	De informatie over slagschaduw is voor een groot deel generiek. De studie naar slagschaduw is overdreven want versie 2.4 kent slechts enkele aanpassingen ten opzichte van versie 2.3. Het is onmogelijk binnen enkele weken de berekende slagschaduw te controleren. Ook dit is een papieren exercitie. Het feit dat veel mitigerende maatregelen nodig zijn rechtvaardigt de conclusie dat plaatsing gewoon ongewenst is en dat het pas in de laatste fase zorgen voor draagvlak een foutieve werkwijze is. De contouren liggen	Slagschaduwonderzoek vindt plaats op basis van de locatie en uitvoering van de windturbines in relatie tot de zonnestand gedurende het hele jaar. Daar valt niet aan knoppen te draaien, anders dan dat stilstand kan worden ingevoerd. De invloedssfeer van slagschaduw is groot (slagschaduw reikt tot ongeveer een afstand van 12 rotordiameter) zodat er in nagenoeg alle situaties mitigerende maatregelen nodig zijn om aan de norm van 6 uur per jaar te voldoen. Bij relatief kleine afwijkingen treedt niet onmiddellijk overlast op omdat het waarschijnlijk niet merkbaar zal zijn. Los daarvan: er zal altijd aan de norm moeten worden voldaan. Bij afwijkingen zal extra stilstand moeten plaatsvinden.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	direct langs bebouwing zodat bij relatief kleine afwijkingen onmiddellijk overlast optreedt.		
VIII	Deltawind heeft toegezegd slagschaduw te beperken tot 0,5 uur per jaar in plaats van 6 uur per jaar. Nu gekozen is voor de opstelling van 2x3 windturbines heeft Deltawind de toezegging ingetrokken.	Het plan is beoordeeld en voldoet aan de goede ruimtelijke ordening zonder dat met de eerdere toezegging rekening is gehouden.	Nee.
17.	Reclamant 17		
I	Het windpark Blaakweg zal onaanvaardbare hinder en beperkingen in de bedrijfsvoering opleveren door storing in GPS apparatuur, slagschaduw en beperking van de mogelijkheid tot gebruik van drones.	Er is geen aanleiding te veronderstellen dat windturbines de bedrijfsvoering hinderen of beperken vanwege het verstoren van GPS-signalen. Slagschaduw beperkt de bedrijfsvoering naar verwachting evenmin. In de buitenlucht is slagschaduw niet hinderlijk of beperkend. In ruimtes met ramen kan slagschaduw wel hinderlijk zijn. Daar zijn echter eenvoudige maatregelen tegen te treffen, indien zulks optreedt. Of windturbines een beperking opleveren voor de mogelijkheden tot het inzetten van drones is niet bekend. Er bestaat echter geen aanleiding te veronderstellen dat een beperking zodanig is dat hierdoor de bedrijfsvoering in de problemen komt.	Nee
18.	Reclamant 18		
I	Verzoek tot situering windpark, tracé en overgangspunt voor de netaansluiting zodanig dat optimaal gebruik van de omliggende gronden mogelijk blijft uit landbouwkundig perspectief.	De locaties voor de onderdelen van het windpark en infrastructuur zijn in nauw overleg met de betrokken grondeigenaren tot stand gekomen zodat gegarandeerd is dat optimaal gebruik van de gronden plaatsvindt, ook uit landbouwkundig perspectief.	Nee
II	Een aantal agrariërs is betrokken. Wij gaan er van uit dat in goed overleg passende vergoedingen worden toegekend.	De agrariërs zijn mede initiatiefnemers. Welke vergoedingen worden toegekend is een interne aangelegenheid van de initiatiefnemers en is niet relevant voor de ruimtelijke ordening van het gebied. Bovendien is dit een eigen afweging van de betreffende agrariërs.	Nee
III	Andere agrariërs in de omstreken maken nu geen kans meer op plaatsen van windturbines. Wij verzoeken om het al opgerichte Windfonds te vergroten en in te zetten voor de agrarische sector voor verbeteren van de agrarische structuren het bieden van ontwikkelingskansen voor andere	Het Windfonds heeft een duidelijke functie bij de ontwikkeling van windenergie op Goeree-Overflakkee maar is geen kwestie die binnen onderhavige besluitvorming aan de orde komt.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	agrariërs.		
19.	Reclamant 19		
I	Het gebruikte geluidsprofiel is onjuist. Reeds nu zijn bij bepaalde windrichtingen de molens in Nieuwe-Tonge te horen.	De toekomstige situatie zal voldoen aan de geldende normen voor geluid, ook in cumulatie met de bestaande windturbines . De geldende normen geven een bepaalde ruimte voor windturbinegeluid ter plaatse van geluidgevoelige objecten zoals woningen. De omvang aan geluid is aanvaardbaar geacht door de wetgever. Het is echter niet zo dat bij het voldoen aan die normen, de windturbines niet te horen zullen zijn. Dat is net als bij industrie en wegverkeer: een bepaalde hoeveelheid geluid is aanvaardbaar.	Nee
II	Voor de berekening van verkeersgeluid is een onderzoek uit 2008 gebruikt terwijl het verkeer sindsdien ruim is toegenomen.	Voor wegen geldt een geluidsproductieplafond: meer geluid dan dat plafond mag de weg niet veroorzaken. In de cumulatieberekening is dit productieplafond gehanteerd. Een toename van het wegverkeer tussen 2008 en heden leidt niet tot andere conclusies, mits het geluidsproductieplafond niet is overstegen. Overigens zal, bij een hoger niveau van wegverkeer, de kwalitatieve conclusie van de akoestische effecten van windlocatie Battenoord niet veranderen.	Nee
III	Nieuwe-Tonge zal geheel uit het landschap verdwijnen door nog meer molens.	De landschappelijke effecten van de diverse parken in en rondom Goeree-Overflakkee zijn niet gering. Desalniettemin zijn de gevolgen aanvaardbaar. Het zal Nieuwe-Tonge niet uit het landschap laten verdwijnen.	Nee
IV	Er is geen recreatie meer levensvatbaar op het eiland dat verandert in een (wind)industrieterrein terwijl Goeree-Overflakkee zich profileert als eiland van rust, ruimte en recreatie.	De windturbines worden geplaatst in een omgeving waarin reeds meerdere windturbines zijn gesitueerd. Juist door die combinatie zijn de effecten op rust, ruimte en natuur beperkt te houden ten opzichte van andere locaties waar geen windturbines of andere verstoring reeds aanwezig is.	Nee
V	Het MER is onvolledig omdat er nog geen watervergunning is aangevraagd.	Het MER gaat in op alle mogelijke gevolgen van het plan, inclusief die voor water in brede zin. Dat de watervergunning nog niet is aangevraagd, maakt de inhoud van het MER niet anders of onvolledig. Het is ook niet noodzakelijk dat deze al aangevraagd of verleend is.	Nee
VI	Aanname dat broedmogelijkheden na aanleg dezelfde zijn klopt niet door egaliseren grond, aangelegde wegen, kortere beplanting. Kuikens hebben geen bescherming tegen buizerds, reigers en meeuwen. Grutto en kievit kunnen hierdoor verdwijnen van het eiland of zelfs uit Nederland.	Aanleg van verhardingen als wegen, kraanplaatsen en fundaties gaan ten koste van gebied waar in beginsel broedmogelijkheden zijn. De geschiktheid voor broeden in het plangebied is echter niet optimaal omdat sprake is van agrarisch gebruik. Belangrijker is dat in de directe omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden zijn en dat het verlies aan grond door verharding	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		verwaarloosbaar is ten opzichte van de beschikbare oppervlakte in de omgeving.	
VII	Er wordt in de rapporten niet gemeld dat Battenoord een overwinteringsplaats is voor flamingo's.	Flamingo's komen niet in het plangebied voor. Zij foerageren in getijdegebieden in de Grevelingen en Oosterschelde gedurende de winterperiode. De soort is niet gemeld omdat afgaand op het vlieggedrag geen sprake is van een zodanig aanvaringsrisico dat daarop nader is ingegaan, zoals dat voor andere soorten wel is gedaan.	Nee

Bijlage 1 – Quickscan N59

- Bijlage: kaarten
- Bijlage: risicoanalyse ecologie
- Bijlage: verdieping externe veiligheid
- Bijlage: samenvatting quickscan